

Nefndasvið Alþingis
Efnahags- og skattanefnd
b/t Eiríks Áka Eggertssonar
nefndarritara
Austurstræti 8-10
150 Reykjavík

Reykjavík, 12. desember 2008.

Fni: Frumvarp til laga um breytingu á lögum um verslun með áfengi og tóbak, nr. 63/1969, með síðari breytingum (209. mál).

Viðskiptaráð þakkar nefndinni fyrir það tækifæri að fá að veita umsögn um ofangreint frumvarp sem felur í sér breytingar á núgildandi lögum til samræmis við nýlegt álit umboðsmanns Alþingis.

Að mati Viðskiptaráðs er rétt að gefa smásölu áfengis frjálsa og láta verð og þar með álagningu ráðast á samkeppnismarkaði. En þar sem stjórnvöld hafa ekki lagt af stað í þá vegferð þá er almennt æskilegt að álagningarsvigrúm ÁTVR sé verulega takmarkað. Það er hins vegar bagalegt að frumvarpið hafi ekki að geyma upplýsingar um núverandi álagningu, sem á að skila ríkissjóði hæfilegum arði skv. reglugerð 883/2005. Vegna þess er allur samanburður úr sögunni og þar með forsendur til að meta réttmæti þeirrar álagningar sem frumvarpið kveður á um. Án slíkra upplýsinga má ætla að sú álagning sem lögð er til í frumvarpi þessu nægi til að skila ríkissjóði hæfilegum arði líkt og nú er, jafnvel meira en góðu hófi gegnir.

Ef leitað er frekar að upplýsingum um núverandi álagningu, t.a.m. í álit Umboðsmanns, kemur í ljós að grunur undirritaðs er á rökum reistur. Núverandi álagning ÁTVR á bjór og áfenga drykki með 22% vínanda eða minna er 13% en á sterkt áfengi 6,85%. Samkvæmt því felur frumvarp þetta í sér að álagning á bjór og áfengi með 22% vínanda eða minna hækkar um 38,5% og álagning á áfengi með meira en 22% vínanda hækkar um 75,2%. Þegar tekið er tillit til þess að áfengisgjald var hækkað verulega með lögum sem samþykkt voru í gærkvöldi – án þess að kallað hafi verið eftir umsögnum hagsmunaaðila eða fulltrúar þeirra fengnir á fund nefndarinnar – er ljóst að útsöluverð á áfengi mun hækka verulega. Ríkið er því að taka til sín umtalsverðan hluta af útsöluverði, allt að 70%, í formi aðflutningsgjalda, virðisaukaskatts, áfengisgjalds og álagningar.

Miðað við umtalsverðar hækkunir er afar einkennilegt að umsögn fjárlagaskrifstofu um frumvarp þetta feli ekki í sér umfjöllun um áætlaða tekjuaukningu ÁTVR af hækkun álagningar og áætlaða arðgreiðslu til ríkissjóðs, sem var 152mkr. árið 2007 og 160mkr. árið 2006 skv. ársreikning ÁTVR frá 2007. Hækkun tekna er af einhverjum ástæðum falin undir því yfirskeyni að frumvarpinu sé ætlað að koma til móts við athugasemdir Umboðsmanns. Það er augljóst að frumvarpinu er ætlað að auka tekjur ÁTVR og þar með ríkissjóðs – það er engin ástæða til að fara í graf götur með það.

Að mati Viðskiptaráðs ættu yfirvöld, í stað þess að grípa til hækkana á gjöldum, sköttum og álagningu, að skera enn frekar niður í opinberum útgjöldum en nýlegar tillögur ríkisstjórnarinnar fela í sér. Hækkanir sem þessar eru verðbólguhvetjandi og ekki er á bætandi í núverandi árferði.

Viðskiptaráð leggur til að fallið verði frá áformum um hækkun álagninga á áfengi og tóbak.

Í 3. mgr. 2. gr. frumvarpsins er kveðið á um það að álagning ÁTVR skuli leggjast á innkaupsverð vöru og í athugasemdum frumvarpsins segir að með innkaupsverði sé átt við að varan sé komin í vöruhús „með öllum kostnaði sem þá er fallinn á hana, þ.e. verð frá framleiðanda, flutningur, innflutningsgjöld og álagning heildsala.“ Ekki er að sjá á þessu að ÁTVR sé heimilt að taka áfengisgjaldið, þ.e. áfengisskattinn, með í útreikningi á innkaupsverði, en það hefur verið stundað hingað til af ÁTVR. Mikilvægt er að taka af öll tvímæli um þetta og kveða á um að undir innkaupsverð falli ekki álagt áfengisgjald skv. lögum um gjald af áfengi og tóbaki.

Það er afskaplega óeðlilegt og í reynd ólöglegt af hálfu ÁTVR að taka áfengisskattinn með þegar innkaupsverð er reiknað því með því er ÁTVR einfaldlega að hækka skattinn. Hvað ofangreint varðar vísast til 77. gr. stjórnarskrárinnar sem segir „Ekki má fela stjórnvöldum ákvörðun um hvort leggja skuli á skatt, breyta honum eða afnema hann.“

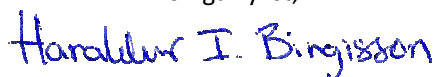
Viðskiptaráð leggur til að við 3. mgr. 2. gr. verði bætt málslið er kveður á um að ÁTVR sé óheimilt að reikna áfengisgjald inn í innkaupsverð vöru.

Viðskiptaráð gerir athugasemdir við 3. gr. frumvarpsins sem kveður á um að ÁTVR sé heimilt að innheimta gjald af birgjum vegna kostnaðar sem leiðir af töku nýrrar vöru til sölu. Mikilvægt er að sem flestir birgjar hafi aðgang að einokunarsmásoölu ríkisins og því ætti að forðast alla gjaldtöku þar sem slíkt virkar sem aðgangshindrun. Aftur á móti er ekkert óeðlilegt að kostnaður sem fellur til vegna nýrra vara sé borinn af þeim sem óska eftir að nýjar vörur séu teknar til sölu. Það er hins vegar afar mikilvægt að gjaldið standi eingöngu straum af raunverulegum kostnaði sem fellur til, líkt og ákvæðið gerir ráð fyrir, og að ÁTVR hafi virkt samráð við birgja við ákvörðun þessa gjalds.

Viðskiptaráð leggur til að kveðið verði á um það í 3. gr. frumvarpsins að ÁTVR beri að hafa samráð við birgja og innflutningsaðila við ákvörðun fjárhæðar þjónustugjaldsins.

Viðskiptaráð leggur til að frumvarpið nái ekki fram að ganga.

Virðingarfyllst,

Haraldur I. Birgisson
Lögfræðingur Viðskiptaráðs